

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

PROBLEMATIKA BEGA KAPITALA IZ SLOVENIJE V
OFFSHORE DRŽAVE

Ljubljana, avgust 2009

JURE KREČA

IZJAVA

Študent Jure Kreča izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom docentke dr. Andreje Cirman in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

Ljubljana, 21.8.2009

Podpis:

KAZALO

UVOD	1
1 OFFSHORE CENTRI IN BEG KAPITALA.....	2
1.1 Opredelitev pojma offshore centra.....	2
1.2 Zgodovinski razvoj offshore centrov	2
1.3 Vrste offshore centrov.....	3
1.4 Beg kapitala.....	5
2 ZNAČILNOSTI OFFSHORE CENTROV	6
2.1 Pravne oblike družb ustanovljene z namenom poslovanja v offshore centrih.....	6
2.2 Uporabniki offshore centrov	6
2.3 Izbira offshore centra	8
2.4 Učinki offshore centrov	10
2.4.1 Pozitivni učinki offshore centrov.....	10
2.4.2 Negativni učinki offshore centrov	11
2.5. Ukrepi zoper škodljivo davčno konkurenco	11
3 PODROBNEJŠI OPIS IZBRANIH OFFSHORE CENTROV	14
3.1 Republika Ciper	15
3.1.1 Politično – pravni sistem	15
3.1.2 Pogoji za ustanovitev družbe	15
3.2.3 Obdavčitev	16
3.2 Kajmanski otoki	17
3.2.1 Politično – pravni sistem	17
3.2.2 Pogoji za ustanovitev družbe	18
3.2.3 Obdavčitev, dajatve in pristojbine	19
4 ZNANI PRIMERI BEGA KAPITALA IZ SLOVENIJE V OFFSHORE DRŽAVE.....	19
4.1 Obdavčitev kapitalskih dobičkov v Sloveniji	19
4.2 Primeri bega kapitala iz Slovenije v offshore države	20
SKLEP	22
LITERATURA IN VIRI	23
PRILOGE	

KAZALO TABEL

TABELA 1: Seznam držav, ki še niso implementirale mednarodnih standardov izmenjave davčnih informacij.....	13
--	----

TABELA 2: Dohodninska lestvica v Republiki Ciper za leto 2008.....	2
TABELA 3: Stopnja davka na nepremičnine v Republiki Ciper za leto 2008	2
TABELA 4: Ustanovitvena pristojbina odmerjena glede na višino osnovnega kapitala.....	3

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Davčne stopnje v Republiki Ciper.....	2
Priloga 2: Stroški ustanovitve in poslovanja podjetja na Kajmanskih otokih.....	3
Priloga 3: Slovarček tujih izrazov	5

UVOD

Slovenija se je vse od osamosvojitve pospešeno gospodarsko razvijala, obenem pa je vseskozi veljala ustavna kategorija, da je Slovenija socialna država. Kombinacija dajanja spodbud gospodarstvu za razvoj in hkrati zagotavljanja optimalnega prerazporejanja družbenega bogastva z namenom ohranjanja spodobnega socialnega standarda vseh državljanov je iz leta v leto povečevala proračunske izdatke. Država je iskala nove vire financiranja proračuna, zato je leta 2004 v Zakon o dohodnini (Zdoh – 1) vnesla določbe, ki so obdavčile pretežne kapitalske deleže. To je bil znak za premožne Slovence, da svoje premoženje prenesejo v države s prijaznejšim davčnim okoljem. Njihovo logiko najbolje ponazori naslednji citat: »Vse dotlej, dokler bodo obstajale razlike v višini davkov, bodo podjetniki na mednarodnih področjih iskali področja z nižjimi davki. Kapital gre namreč tja, kjer so najugodnejši pogoji za oplemenitenje (Bijegović, 1999, str. 51).«

Predmet obravnave diplomskega dela so območja s prijaznejšim davčnim okoljem oziroma offshore jurisdikcije. To so območja, v katera se steka kapital iz vsega sveta z namenom izogibanja davčnim dajatvam in prikritja izvora premoženja domačim davčnim oblastem. V prvem delu naloge bom predstavil teoretično opredelitev offshore centrov ter problematiko bega kapitala. Drugi del diplome posvečam značilnostim offshore centrov, definiram njihove uporabnike in dejavnike izbora za posameznega uporabnika. Ta del naloge bom sklenil z razlago posledic, ki so rezultat delovanja preučevanih jurisdikcij, in ukrepov, sprejetih s strani držav s tradicionalnim davčnim okoljem proti škodljivi davčni konkurenci. V tretjem poglavju bom podrobneje predstavil dve offshore jurisdikciji. V zadnjem delu naloge govorim o slovenskih podjetjih in posameznikih, ki so se poslužili uslug offshore jurisdikcij.

Metoda raziskovanja, ki jo bom uporabil, je pretežno deskriptivna. V tretjem poglavju je deloma prisotna tudi komparativna metoda, saj bom predstavil dva različna načina poslovanja offshore jurisdikcij.

Cilji diplomskega dela so predstaviti offshore jurisdikcije, njihov način poslovanja, odnos držav s tradicionalnim davčnim sistemom do škodljive davčne konkurence, ki jo posebljajo offshore središča, ter prikaz praktičnih primerov prenosa premoženja, v katerih so sodelovali slovenski davkoplačevalci.

Namen diplomskega dela je predstaviti problematiko škodljive davčne konkurence, s katero se vse bolj soočajo razvite države, med njimi tudi Slovenija, po drugi strani pa vse ugodnosti offshore jurisdikcije s strani uporabnika le-te.

1 OFFSHORE CENTRI IN BEG KAPITALA

1.1 Opredelitev pojma offshore centra

Ekonomski stroki se vse do danes ni uspelo poenotiti in doreči univerzalne definicije **offshore centra**. V Sloveniji se avtorji niso dogovorili niti o enotnem izrazoslovju. Tako najdemo v strokovni literaturi izraze, kot so davčne oaze, davčni raj, proste cone in izvenobalne cone. V tem diplomskem delu bom govorili o offshore centru.

Sam izraz offshore v dobesednem prevodu pomeni »izven obale«. Včasih je opredeljeval področja, ki so bila fizično ločena od matične države in kjer so veljali drugačni davčni predpisi. Takšna območja so bila na primer Kajmanski otoki ali Nizozemski Antili. Danes s pojmom »Offshore« ali »Tax Heaven« zajemamo vse države ali področja, ki davčnih stopenj nimajo, so le-te zelo nizke za vse ali pa določene oblike prihodkov in nudijo določeno stopnjo bančne in komercialne tajnosti (Bijegović, 1999, str. 50). Korošec opredeli offshore centre kot gostitelje finančnih dejavnosti, ki so izvzete iz glavnih regulativnih območij držav po geografski in/ali po pravni poti (Čoklec, 2006, str. 69).

Leta 1998 je Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) objavila publikacijo z naslovom *Harmful tax competition*. Navedla je štiri glavne kriterije, ki opredeljujejo offshore center:

- nična ali nominalna obdavčitev relevantnih dohodkov,
- pomanjkanje učinkovite izmenjave informacij,
- pomanjkanje transparentnosti,
- zanemarljiv obseg ostalih gospodarskih dejavnosti.

Mednarodni denarni sklad (IMF) je leta 2007 pripravil delavni dokument z naslovom *Concept of Offshore Financial Centers: In search of operational definition*. Avtor je offshore finančni center opredelil kot državo ali jurisdikcijo, ki nudi finančne storitve nerezidentom v obsegu, ki je nesorazmeren z velikostjo in financiranjem domačega gospodarstva (Zaromé, 2007, str. 7).

Davčni urad Republike Slovenije (DURS) v skladu z 8. členom Zakona o davku na dohodek pravnih oseb (ZDDP-2) vodi evidenco držav z ugodnejšim davčnim okoljem. Kriterij za njihovo določitev je povprečna nominalna davčna stopnja, ki je nižja od 12,5%.

1.2 Zgodovinski razvoj offshore centrov

V takšni ali drugačni obliki se offshore davčna zatočišča uporabljajo že stoletja. Nekatera so se skozi zgodovino razvila s pomočjo gospodarske politike *laissez – faire*, druga pa so nastala zahvaljujoč preišljenosti vladne politike. Ljudje so dolgo poskušali najti način, kako se izogniti

plačilu davka, po drugi strani pa so vlade želele pritegniti in zadržati poslovanje na svojem področju (Bijegović, 1999, str. 48).

Že v antični Grčiji so atenski trgovci svoje ladje raje preusmerili na bližnje otoke, nato so blago pretihotapili v mesto in se na ta način izognili plačilu davka na vso izvoženo in uvoženo blago. V 15. stoletju je Flandrija postala mednarodno trgovsko središče zahvaljujoč predpisom, ki so imeli zelo malo omejitev na domačo in tujo izmenjavo blaga. Anglija je v tistem času poznala visoke uvozne in izvozne dajatve, zato so angleški trgovci s surovinami raje oskrbovali Flandrijo, kot matično državo in tako obdržali velik del prihodka, ki bi sicer končal v angleški državni blagajni. Nizozemska je v že v 16., 17. in 18. stoletju postala davčno zatočišče. Politika minimalnih omejitev in obveznosti pri mednarodni trgovini je spremenila njihova pristanišča v najvažnejša in največja na svetu, kar je blagodejno vplivalo na gospodarski razvoj države. Angleške kolonije v današnjih Združenih državah Amerike (ZDA), so že leta 1721 preusmerile večino svojega trgovinskega poslovanja v Latinsko Ameriko, da bi se tako izognile visokim davkom, ki so jim jih vsilili Angleži (Bijegović, 1999, str. 48-51).

Vzpostavitev modernih offshore centrov se je začela po prvi svetovni vojni. Zato obstaja več razlogov. Ameriška vlada je sprejela davek na dohodek, povečali pa so se tudi davki v Evropi. To je motiviralo bogate posameznike, da svoje premoženje prenesejo v davčno prijaznejše okolje. Leta 1934 je Švica sprejela zelo strog zakon o davčni tajnosti in tako pritegnila bogate posameznike iz ZDA in Evropskih držav, ki so zaradi spremenjenih političnih razmer po vojni bežali iz domačih držav (oktobrska revolucija v Rusiji). Prenosa premoženja v offshore centre se je kmalu začel posluževati tudi organiziran kriminal (Larudee, 2009, str. 2).

Leta 1983 je *General Accounting Office* (GAO) predstavil poročilo, v katerem navaja, da so bili v 1950-ih in 1960-ih letih offshore centri pomembne destinacije za pribežališče kapitala iz razvijajočih se držav. Glavne destinacije so predstavljali Bahami in Kajmanski otoki, ki so v tistem času sprejeli številne ukrepe, s pomočjo katerih sta jurisdikciji postali vodilna svetovna offshore centra (Larudee, 2009, str. 4). V 60-ih in 70-ih letih prejšnjega stoletja so offshore centri odigrali odločilno vlogo pri razvoju evropsko dolarskega trga. Obresti na dolar izven ZDA so bile višje, ameriška uvedba davka za izenačevanje obresti in povečanje kreditne kontrole so offshore centre utrdile kot finančna središča poslovanja s trdnimi valutami. Takrat so se v offshore centre začele stekati ogromne količine denarja, ki so pospešile razvoj teh držav (Bijegović, 1999, str. 48-51).

Splošni pojav povečanja davkov in strožja monetarna kontrola v večini industrijsko razvitih držav sta povzročila sprejetje ugodnejših predpisov v drugih državah. Oblikovala se je prava industrija odvetnikov, knjigovodij, davčnih svetovalcev in bankirjev, da bi našla ustrezen način, kako največjim davčnim zavezancem zmanjšati previsoke davke (Bijegović, 1999, str. 49-50).

1.3 Vrste offshore centrov

Najpomembnejša delitev offshore centrov obstaja glede na davčno strukturo le - teh. Tako po Bijegoviću delimo offshore centre na štiri področja (Bijegović, 1999, str. 62- 63):

- **področje brez davka** - to so jurisdikcije, ki nimajo davka na prihodek, kapitalski dobiček in kapital. Nerezidenti v njih ustanovijo podjetje ali trust, ki nista obdavčena. Namesto davka država podjetjem zaračuna pristojbine za ustanovitev podjetja in letno vzdrževanje,
- **področja brez davka na prihodek, ustvarjen izven njih** - v teh jurisdikcijah sicer zaračunavajo davek posameznikom ali podjetjem, vendar samo za domače prihodke. Izvzeti so vsi prihodki, ki so ustvarjeni na tujem, in prihodki, ki so nastali z izvozom lokalnega blaga. To skupino lahko razdelimo še na dve podskupini. V prvo spadajo države, ki dopuščajo poslovanje znotraj in zunaj offshore področja. Davek je plačan samo za lokalne posle. V drugo skupino spadajo države, ki se glede na vrsto registracije podjetja odločijo, ali bo podjetju dovoljeno lokalno poslovanje in posledično plačevanje davka ali pa bo poslovalo samo v tujini in bo zato oproščeno davka,
- **področja z nizkimi davki** – v to skupino uvrščamo jurisdikcije, ki sicer zaračunavajo davek glede na svetovni dohodek, vendar so davčne stopnje zelo nizke. Večina teh držav ima podpisane sporazume o izogibanju dvojnemu obdavčevanju z drugimi državami,
- **posebna področja** – to so države, ki zaračunavajo vse običajne davke, vendar dopuščajo koncesijo določeni vrsti podjetij ali pa dopuščajo samo posebno vrsto pravnih oseb, za katere veljajo drugačni davčni predpisi (Bijegović, 1999, str. 63).

Obstajajo pa še drugačne vrste delitev preučevanih področij. Offshore finančna središča razvrščamo glede na vire, njihovo uporabo, likvidnost trgov in prevladujočo vrsto transakcij v tri skupine (Plantan, 2000, str. 31):

- **mednarodna ali primarna področja** – ta središča so finančni posredniki med viri in porabniki teh virov. V to skupino spadajo: Bahami, Bahrajn, Kajmanski otoki, Hongkong, Nizozemski Antili, Panama, Singapur in London. London City je največje mednarodno finančno središče, v katerem posluje več kot 400 tujih bank in preko katerega poteka več kot 15% celotnega mednarodnega finančnega prometa,
- **regionalna ali sekundarna področja** – to so središča, ki usmerjajo pritok finančnih sredstev v regijo ali iz nje. Glavne značilnosti teh središč so: običajno se nahajajo v bližini večjih gospodarskih območij (npr. Luksemburg za Nemčijo, Francijo in Belgijo), nimajo finančne avtonomije, so ozko finančno usmerjena, nudijo visok nivo storitev, kot so prevoz in telekomunikacije. Obstaja pa zahteva po dejanski fizični prisotnosti in plačevanju sicer majhnih, sorazmernih in nesorazmernih davkov. Ta središča imajo sklenjenih veliko sporazumov o izogibanju dvojnemu obdavčevanju,
- **knjigovodska področja** – ta središča so samo lokacija za registracijo posrednikov, viri in porabniki teh virov so zunaj te lokacije.

Večina avtorjev navaja tudi geografsko delitev offshore centrov. Tako delimo offshore področja na pet večjih geografskih enot (Larudee, 2009, str. 5):

- karibsko - ameriški offshore centri,

- afriški offshore centri,
- bližnje vzhodni in azijski offshore centri,
- evropski offshore centri,
- indijsko - pacifiški offshore centri.

Poznamo še funkcionalno delitev offshore centrov po dejavnosti. Tako so nekateri izjemno zanimivi za bančništvo in zavarovalništvo, neobdavčeno organizacijo proizvodnje, lahko so posebej primerni za lastništvo avtorskih pravic, zasebno zaposlitev ali ureditev bivanja, za prosto akumulacijo premoženja in ugodno ureditev zapuščinskih razmerij ali morda posebej privlačni za ustanovitev holdingov zaradi posebnih oprostitev davkov na prejete dividende in obdavčitev hčerinskih družb (Čoklec, 2006, str. 70).

1.4 Beg kapitala

Tax justice network (TJN) opredeljuje beg kapitala kot odliv kapitala, ki ni del uveljavljenih trgovinskih transakcij iz države kjer je kapital relativno redek. Glavni razlog za beg kapitala je izogibanje plačilu davka. Obstajajo pa še drugi razlogi, kot so iskanje varne lokacije za investiranje, izogibanje valutnim tveganjem in izogibanje ostalim pravnim obveznostim znotraj države izvora kapitala (Illicit Capital Flows and Offshore Economy, 2009).

Beg kapitala ima številne negativne posledice. Na ta način prihaja do manjše stopnje varčevanja v domači ekonomiji, to povzroči nižjo stopnjo financiranja investicij z domačimi viri, zmanjšuje davčne prihodke države, kar vodi do manjših izdatkov države za zdravstvo, šolstvo in infrastrukturo. Posledično se mora država zadolževati v tujini. Servisiranje zunanjega dolga ima lahko velik negativni vpliv na gospodarsko rast in socialno stabilnost, kar zmanjša privlačnost države za tuje investicije.

Poznamo določene značilnosti, po katerih ločimo beg kapitala od običajnih mednarodnih tokov kapitala in dobrin (Illicit Capital Flows and Offshore Economy, 2009) :

- kapital, ki je del premoženja države za stalno prenešen na mesto, kjer je izven dosega domačih davčnih oblasti. Večina teh transferjev je nezabeleženih zaradi namernega prikrivanja oblastem,
- zaradi ničelne oziroma zelo majhne stopnje plačanega davka na kapital, ki je iz države pobegnil, je le – ta povezan z veliko javno izgubo in zasebnim dobičkom,
- ker je davčno izogibanje v večini držav kaznivo ter zato podvrženo kazenskim sankcijam, je beg kapitala definiran kot oblika pranja denarja. Pomembno vlogo pri tem igrajo offshore jurisdikcije, saj stroga tajnost podatkov preprečuje domačim davčnim organom določiti učinkovit pregon pranja denarja in določanja lastništva ter izvora kapitala.

Beg kapitala predstavlja veliko nevarnost za male države in države v razvoju. Hitri in veliki odlivi kapitala lahko zamajajo stabilnost finančnih trgov v teh državah in povzročajo gospodarsko krizo.

2 ZNAČILNOSTI OFFSHORE CENTROV

2.1 Pravne oblike družb ustanovljene z namenom poslovanja v offshore centrih

Vzporedno z rastjo števila offshore centrov v svetu so se pojavljale nove pravne oblike družb, ki omogočajo poslovanje v teh centrih. Vse večja konkurenca je spodbudila sprejem zakonodaje, ki je kar se da skladna s potrebami uporabnikov. V tem razdelku bo podrobneje opisana Mednarodna gospodarska družba (IBC), ki je po mnenju Kruhar Pucove najprimernejša za poslovanje v offshore centrih (Kruhar Puc, 2007, str. 79 – 88). Ostale oblike družb so naštet v naslednjem podpoglavju.

Mednarodna gospodarska družba (IBC) je idealni poslovni nosilec, ki zagotavlja razgibano poslovno obliko za vodenje mednarodnih poslov. IBC zagotavlja offshore pristnost, na podlagi katere se lahko vodijo tako posli, kot naložbe. Poleg davčnih koristi zagotavljajo visoko stopnjo tajnosti. IBC je enostavno ustanoviti in upravljati. Primerne so tudi za e- poslovanje. Funkcijo ustanovitve družbe prevzame lokalni odvetnik ali banka, lastniku pa ta oblika podjetja zagotavlja mnoge prednosti. Tako je na primer osebna odgovornost lastnikov omejena na znesek denarja, ki ga v družbo vložijo delničarji, prav tako je dovoljen najmanj en delničar. Ne poznajo pravil glede omejevanja ustanovitve, kar pomeni, da je družba lahko ustanovljena v kakršnekoli namene. Vladne pristojbine so nizke, za olajševanje davčnih bremen lahko družba kopiči zasluzke, davka na dobiček ne poznajo. Podjetje lahko poljubno spreminja temeljne akte in predpise družbe, kot sta statut in pogodba o ustanovitvi. Obstaja možnost prenosa premoženja podjetja na sklad, oziroma je lahko sklad njegov lastnik. Poslovne knjige se vodijo v drugi državi, niti ni družba podvržena deviznim kontrolam. Tuje vlade nimajo vpogleda v poslovne knjige in lastniško strukturo družbe, kar pa je še pomembnejše, ne morejo zaseči delnic v okviru programov nacionalizacije ali z njimi poravnati zahtevkov, ki temeljijo na davčni zakonodaji. IBC lahko svoj domicil kadarkoli preseli v katerikoli drug offshore center, kar ji zagotavlja visoko stopnjo mobilnosti in prilagodljivosti novim razmeram na trgu. Delničarji, direktorji in uslužbenci imajo posebne ugodnosti pri pokojninskih načrtih, delitvi dobička, programu delniških opcij ter življenjskem in zdravstvenem zavarovanju. Minimalni stroški ustanovitve se gibljejo med 2000 – 3000 USD. Letni stroški obratovanja podjetja, ki vključujejo nominalno vladno pristojbino in storitev registriranega zastopnika znašajo okoli 1000 USD. (Kruhar Puc, 2007, str. 79 – 88).

2.2 Uporabniki offshore centrov

Z dosedanjega poteka diplomskega dela je razvidno, kako zelo so se v samo nekaj desetletjih offshore centri razbohotili po svetu. Tako hitra rast ne bi bila mogoča, če po uslugah teh centrov ne bi bilo povpraševanja. V tem razdelku bom predstavil, kdo vse so uporabniki ugodnosti offshore centrov.

Uporabnike offshore centrov delimo v dve skupini (Čoklec, 2006, str. 72):

- **fizične osebe** (z velikim dohodki ali podedovanim premoženjem),
- **družbe** (korporacije – ki jih lahko delimo glede na pravno – organizacijsko obliko, dejavnost in velikost).

Zaradi visokih davčnih stopenj na dohodek in premoženje so bogati posamezniki začeli svoje premoženje prenašati v offshore centre. Nekateri so se za ta korak odločili, da bi na ta način privarčevali pri plačilu davščin, spet drugi zato, ker so na ta način želeli skriti velikost in po večini predvsem izvor svojega premoženja. Marca 2005 je TJN izdala publikacijo z naslovom *The Price of Offshore*, kjer ocenjuje, da naj bi *High Net Worth Individuals (HNWIs)* iz celega sveta v offshore centrih nakopičili za 11,5 bilijona ameriških dolarjev. Ta ocena je samo približek, a ni zajela nekaterih pomembnih faktorjev, saj je dostop do podatkov onemogočen. Verjetno je danes številka znatno višja (Illicit Capital Flows and Offshore Economy, 2009).

Najpomembnejši uporabniki ugodnosti offshore centrov so korporacije, finančne institucije in družbe za upravljanje. Sem uvrščamo velike mednarodne družbe pa tudi posamezne družbe, ki so se odločile za ustanavljanje družb zaradi manjših davčnih stroškov (Čoklec, 2006, str. 72).

Najpogostejše oblike teh družb so (Čoklec, 2006, str. 72-75):

- **investicijski skladi** - offshore centre uporabljajo kot posrednike pri naložbah v delnice, obveznice in ostale investicijske inštrumente. V centrih delujejo tudi pokojninski skladi, saj zaradi nizkih stopenj obdavčitve dosegajo višje donose,
- **trgovska podjetja** – mednarodna trgovska podjetja poslujejo preko offshore centrov večinoma v trgovinskih transakcijah. Dobiček, ki ga ustvarijo pri nakupu dobrin v eni državi in prodaji v drugi, akumulirajo v družbi, ki ima domicil v offshore centru in je zato prosta davkov,
- **zasebna podjetja** – posamezniki iz računalništva, financ, zabavne industrije, če naštejemo samo nekaj dejavnosti, dosegajo davčne prihranke prek podjetij, ustanovljenih v offshore centrih. Ker podjetje upravlja storitev zunaj matične države, je njihov dohodek akumuliran v offshore centrih in tako minimalno obdavčen,
- **holdingi** (obvladujoče družbe) – holding je koncern, ki ima v lasti večino deležev pravno samostojne druge družbe in upravlja predvsem dejavnosti ustanavljanja, financiranja in upravljanja teh družb. Offshore centri pogosto pritegnejo investitorje ter pridružene in zasebne družbe, kot tudi skupne podvige (*joint ventures*), saj so kapitalski dobički iz takšnih investicij lahko neobdavčeni. Ob izplačilu dividend je možna 0-odstotna ali zelo nizka stopnja davka na dobiček,
- **družbe za upravljanje intelektualnega premoženja** – intelektualna lastnina (patenti, licence, blagovne znamke, avtorske pravice, programska oprema) je v lasti offshore družbe.

Družba te pravice proda ali da v najem družbam zunaj offshore centrov. Ta prihodek je skoraj neobdavčen,

- **družbe za upravljanje premičnin in nepremičnin** – družba v offshore centru, ki ima v lasti premičnine in zemljišča, ima davčno prednost, saj se na zakonit način izogne davku na kapitalski dobiček, dediščino in davku na prenos premoženja,
- **finančne družbe** – so v offshore centrih ustanovljene zaradi manjše obdavčitve obresti, odhodki od obresti pa so davčno priznana odbitna postavka. Velik uporabnik offshore središč so tudi banke, ki usposobijo holdinško oblikovanje bančne skupine ter svojim komitentom omogočajo varčevanje in opravljanje finančnih poslov v davčno ugodnejših območjih. Naj na tem mestu dodam, da je direktiva Evropske unije (EU), po kateri lahko zavarovalniška družba ustanovljena, v eni izmed držav članic povezave, trži svoje storitve v vseh ostalih članicah, povzročila pravi naval evropskih zavarovalniških družb v offshore centre znotraj EU,
- **transportne družbe** – veliko ladij in jaht je registriranih v offshore centrih zaradi manjših stroškov registracije in oprostitve davka od dohodka, doseženim s transportom, ki ga opravljajo.

2.3 Izbira offshore centra

Pri izbiri področja, kjer želimo ustanoviti svoje offshore podjetje, moramo upoštevati veliko pomembnih dejavnikov. Državo ali center moramo že pred prenosom premoženja dodobra spoznati, da ne bomo kasneje neprijetno presenečeni. Zavedati se moramo, da ne obstaja »popolno« offshore področje, ki bi zadovoljevalo vse naše zahteve in potrebe (Bijegović, 1999, str. 62). Kruhar Pucova navaja naslednje dejavnike, ki vplivajo na izbor offshore centra (Kruhar Puc, 2007, str. 71-78):

- **davčna struktura** – to je najpomembnejši dejavnik, ki ga mora investitor upoštevati pri izbiri offshore centra. Podrobnejša predstavitev davčnih struktur centrov je bila predstavljena v razdelku Vrste offshore centrov,
- **politična in gospodarska stabilnost** - je eden izmed najpomembnejših dejavnikov, saj vpliva tudi na ostale. Pomembno je spoznati zgodovino in tradicijo izbrane države. Na primer država, ki nikoli do sedaj ni poznala davka na dohodek, bo težko prepričala državljanke, da bi se z njim strinjali tudi če pride do spremembe oblasti,
- **devizne kontrole** – omejevanje prostega pretoka sredstev med državami je oblika vladnega nadzora in je neugodna za vsakogar, ki vodi mednarodne posle v teh državah. Beg kapitala se po navadi pojavi takrat, ko so ljudje omejeni in ne morejo prosto premikati kapitala v državo in iz nje. Najboljši način, da se izognemo težavam, je prenos premoženja v offshore centre (Kruhar Puc, 2007, str. 73),

- **sporazumi** – vedeti je treba, kakšen je položaj davčnih sporazumov v offshore centrih, še posebej z državo, iz katere prihaja uporabnik offshore storitev. Običajen davčni sporazum po navadi pomaga pri izogibanju dvojnemu obdavčevanju,
- **odnos vlade** – vlada lahko pozitivno ali negativno vpliva na offshore industrijo. Pomembno je izbrati offshore center, kjer vlada spodbuja delovanje le – tega, saj je to eden izmed glavnih poroštev za varno naložbo,
- **moderna zakonodaja o podjetjih** – za pomembno merilo velja zakonodaja, ki naj bi bila sodobna, fleksibilna in praktična. Zagotavljati mora zaupnost in zasebnost. Podjetniško pravo, ki temelji na angleškem pravu družb, je najpogostejše v offshore centrih,
- **komunikacije in transport** – ker se večina uporabnikov ne namerava preseliti v izbrani offshore center je prometna dostopnost zelo pomembna. Zato ima večina centrov nadpovprečno urejeno transportno infrastrukturo. Večina poslov se vodi prek e – poslovanja, kar omogočajo sodobni komunikacijski sistemi, ki jih centri nenehno nadgrajujejo,
- **bančne, strokovne in podporne storitve** – zagotovljene morajo biti vrhunske bančne, pravne, poslovodske, računovodske, revizijske in svetovalne storitve. Večina offshore centrov zagotavlja vse te storitve, ki bistveno olajšajo poslovanje,
- **pravni sistem** – polovica vseh offshore centrov deluje po angleškem pravnem redu. Koncept zaupnosti finančnih transakcij je običajna praksa in celo brez zakonov o tajnosti je večinoma zagotovljena visoka stopnja zaupnosti uporabnikom,
- **tajnost in zaupnost** – v večini offshore centrov obstaja zakonodaja in statutarne garancije, ki zagotavljajo visoko stopnjo zaupnosti. Sprejeti so strogi civilni in kazenski ukrepi, ki preprečujejo izdajanje informacij. Tudi v centrih, ki zagotavljajo visoko stopnjo tajnosti, predpisi o tajnosti naj ne bi veljali v okoliščinah, ki vsebujejo kazniva dejanja,
- **spodbude in priložnosti za naložbe** – offshore centri ponujajo številne privlačne finančne ugodnosti in enkratne značilnosti, ki pritegnejo podjetja. Nekateri izmed teh centrov spodbujajo onshore naložbe v razvite države v upanju, da bodo ustvarile nova delovna mesta in spodbudile gospodarstvo. Ti programi spodbud se po navadi kažejo v obliki davčnih oprostitev, donacij in posojil (Kruhar Puc, 2007, str. 77-78),
- **lokacija** – zaradi modernih načinov komunikacije se je pomen lokacije offshore centra v zadnjem času zmanjšal. Paziti je potrebno, da komunikacija z offshore centrom, ki je v drugi časovni coni, poteka znotraj njihovega delavnega časa. Posvetiti se je potrebno predvsem problemu reševanja finančnih ciljev uporabnika in ne toliko lokaciji. Včasih lahko problem predstavlja neznanje lokalnega jezika, vendar v več offshore centrih uporabljajo angleščino, ki je poslovni jezik celega sveta.

2.4 Učinki offshore centrov

2.4.1 Pozitivni učinki offshore centrov

Po Čoklecu razdelimo pozitivne učinke poslovanja v offshore centrih v tri skupine (Čoklec, 2006, str. 99-100):

1. Pozitivni učinki za offshore jurisdikcijo

- povečanje števila zaposlenih v družbah tujih ustanoviteljev,
- razvoj storitev (bančnih, zavarovalniških, svetovalnih, transporta),
- izboljšanje socialnega statusa državljanov, zaposlenih v družbah tujih ustanoviteljev,
- povečanje prihodkov proračuna offshore centra iz naslova letnih premij in ostalih ustanovitvenih stroškov,
- povečanje intelektualnega kapitala z zaposlitvijo raznih strokovnjakov v družbah v offshore jurisdikcijah,
- povečan priliv tujega kapitala v offshore jurisdikcijo in s tem pospešen razvoj gospodarstva države gostiteljice,
- povečanje premoženja fizičnih oseb in države.

2. Pozitivni učinki za pravne osebe , ustanovljene v offshore jurisdikciji:

- zmanjševanje davčnih obveznosti,
- zmanjševanje tveganja poslovanja podjetja,
- zmanjševanje stroškov poslovanja podjetja,
- ohranitev anonimnosti,
- zmanjševanje nepotrebne administracije.

3. Pozitivni učinki za fizično osebo, ki posluje v offshore jurisdikciji:

- zmanjšanje stroškov plačila davka,
- prikritje izvora premoženja,
- ohranitev anonimnosti.

2.4.2 Negativni učinki offshore centrov

Negativne učinke poslovanja v offshore jurisdikcijah razdelimo v dve skupini, in sicer negativne učinke za državo gostiteljico in negativne učinke za državo, iz katere beži kapital. Negativne učinke države gostiteljice vidimo predvsem v davčni konkurenci ter pritisku mednarodne skupnosti pri zatiranju davčne konkurence. Negativni učinki za državo, iz katere beži kapital, so v odlivu kapitala iz domače države in zato v zmanjšanju vseh gospodarsko – ekonomskih kategorij, kot so proračunski prihodki (zaradi manj pobranih davkov), zmanjšanje stopnje zaposlenosti in s tem povezanega socialnega statusa posameznika (Čoklec, 2006, str. 100).

Potrebno je poudariti, da nekateri strokovnjaki svarijo, da so offshore jurisdikcije odigrale pomembno vlogo pri finančnih krizah v zadnjih desetletjih. Tako naj bi imele ključno vlogo pri propadu Brettonwoodskega monetarnega sistema v 70-ih in nastanku dolžniške krize v 80-ih letih 20. stoletja. Pomagale so podjetjem, kot je Enron, zavajati delničarje o finančnem stanju podjetja. Prav tako so pribežališče za »umazan denar«, ki ga kriminalne združbe akumulirajo pri izvajanju nezakonitih poslov. Močno so prispevale pri odlivu kapitala iz razvijajočih se držav. Kot posledica selitev kapitala v davčno prijaznejša okolja se je davčno breme v veliki meri preneslo iz kapitala na delo, kar je še dodatno povečalo socialne razlike, saj se je glavnina davčnega bremena prenesla iz korporacij in bogatih posameznikov na srednji in nižji sloj prebivalstva (Larduee, 2009, str. 4).

2.5. Ukrepi zoper škodljivo davčno konkurenco

Konec prejšnjega stoletja so se države s tradicionalnimi davčnimi sistemi začele zavedeti škodljive davčne konkurence, ki jo predstavljajo offshore centri. Ugotovile so, da ima globalizacija, kljub vsem svojim prednostim, pomanjkljivosti predvsem na davčnem področju. Pojavile so se nove poti za izogibanje davkom, ki so začele razjedati nacionalne davčne osnove in povzročile erozijo fiskalnih prihodkov. Leta 1998 je Forum za škodljivo davčno prakso pri OECD izdal publikacijo z naslovom *Harmful Tax Competition*, leta 2000 pa mu je sledila publikacija *Towards Global Tax Co – operation*. Forum je predložil seznam 35 držav s škodljivo davčno prakso. Najpomembnejši očitki OECD – ja offshore centrom so bili nepreglednost, odklonitev izmenjave informacij ter neenakost pogojev poslovanja za določene skupine (običajno tujce), (Plantan, 2002, str. 20).

Naloge Foruma za škodljivo davčno prakso strnemo v štiri kategorije (Čoklec, 2006, str. 101):

- ugotavljanje škodljivih vplivov posameznih davčnih ureditev,
- sprejemanje priporočil in smernic, ki naj bi pomagali v boju proti škodljivemu davčnemu delovanju,
- ocenjevanje obstoječih in predlaganih davčnih ureditev tako v državah članicah OECD, kot v državah nečlanicah,

- omejevanje in postopno zatiranje davčnih ureditev z izredno nizko ali celo ničelno davčno stopnjo.

Zaradi močnih političnih pritiskov držav članic in groženj s sankcijami so se offshore jurisdikcije postopoma začele uklanjati pritiskom mednarodne skupnosti. OECD je države razdelila v tri skupine glede na stopnjo sodelovanja (Owens, 2009, str. 10):

- jurisdikcije, ki so v precejšnji meri implementirale mednarodne standarde nadzora, sodelovanja in izmenjave informacij,
- jurisdikcije, ki so se obvezale sprejetju mednarodnih standardov nadzora, sodelovanja in izmenjave informacij, vendar jih še niso implementirale,
- jurisdikcije, ki se niso obvezale k sprejemu mednarodnih standardov nadzora, sodelovanja in izmenjave informacij.

Kot kriterij, ki določa, da jurisdikcija dobro sodeluje pri uveljavljanju mednarodnih davčnih standardov je OECD določil, da mora imeti jurisdikcija podpisanih najmanj 12 sporazumov o izmenjavi informacij, ki dosegajo OECD standarde. Ti določajo, da je treba na zahtevo izmenjati podatke za vse davčne zadeve za upravljanje in izvrševanje domačega davčnega prava, ne glede na zahteve domačih interesov ali bančno tajnost za davčne namene v jurisdikciji, na katero je naslovljena zahteva. Standard OECD določa tudi precejšnje varnostne ukrepe za zaupnost (Owens, 2009, str. 8). OECD redno pregleduje stanje napredka pri uvajanju standardov v državah članicah OECD, državah, ki imajo status opazovalke v njegovem Odboru za davčne zadeve in vseh jurisdikcijah, ki jih po standardih OECD lahko uvrstimo med offshore centre.

V senci gospodarske krize, ki je v zadnjem letu zajela svet, in zamenjave predsednika ZDA se je boj proti offshore jurisdikcijam okrepil. Tako se je vseh 35 jurisdikcij s seznama offshore centrov iz leta 2000 politično obvezalo, da bodo vzpostavile pristno sodelovanje s članicami OECD na področju preglednosti in izmenjave podatkov v davčnih zadevah. Zaradi pričakovanja, da bodo na srečanju G-20 2. aprila 2009 sestavili seznam jurisdikcij, ki niso dovolj napredovale pri izvajanju širše sprejetih mednarodnih davčnih standardov, ki jih je razvil OECD, se je pred kratkim več jurisdikcij obvezalo k standardom, vključno s Švico, Avstrijo, Belgijo, Luksemburgom, Hongkongom, Makaom, Singapurjem, Čilom, Andoro, Lihtenštajnom in Monakom. (Evropska komisija, 2009, str. 7-8).

Evropska unija (EU) se je obvezala, da bo v pomoč OECD - ju pri uveljavljanju mednarodno sprejetih standardov. Tako so finančni ministri EU na zasedanju Sveta (ECOFIN) 14. maja 2008 sprejeli sklepe o dobrem upravljanju na davčnem področju. ECOFIN je priznal potrebo po pospeševanju načel dobrega upravljanja na davčnem področju v čim širšem zemljepisnem obsegu. Zaradi tega je zahteval, da se ustreznim sporazumom, ki jih sklene Skupnost in njene države članice s tretjimi državami ali skupinami tretjih držav, doda določba o dobrem upravljanju na davčnem področju. Cilj ni ukrepanje proti davčnim oazam kot takim, ampak soglasje o skupnih načelih sodelovanja in preglednosti s čim več tretjimi državami. (Evropska komisija, 2009, str. 8).

Po vrhu G - 20 v Londonu aprila letos so se vse offshore jurisdikcije načeloma obvezale, da bodo sprejele mednarodne davčne standarde. Zato so bile vse jurisdikcije odstranjene z OECD-jevega seznama držav, ki izvajajo škodljivo davčno prakso. V Tabelii 1 je seznam držav, ki so se politično obvezale k implementaciji mednarodno dogovorjenih davčnih standardov, vendar do 2. aprila 2009 te zaveze še niso vnesle v svoj pravni red. V Tabeli 1 so našteje jurisdikcije, leto, ko so se le - te obvezale k uvajanju standardov, ter število podpisanih sporazumov o izmenjavi informacij o davkih (TIEA) z državami članicami OECD.

TABELA 1: Seznam držav, ki še niso implementirale mednarodnih standardov izmenjave davčnih informacij

Offshore jurisdikcija	Leto sprejema zaveze	Število podpisanih sporazumov (TIEA)
Offshore centri		
Andora	2009	(0)
Angvila	2002	(0)
Antigva in Barbuda	2002	(7)
Aruba	2002	(4)
Bahami	2002	(1)
Bahrain	2001	(6)
Belize	2002	(0)
Bermudi	2000	(3)
Britanski Deviški otoki	2002	(3)
Cookovi otoki	2002	(0)
Gibraltar	2002	(1)
Grenada	2002	(1)
Kajmanski otoki	2000	(8)
Liberija	2007	(0)
Liechtenstein	2009	(1)
Marshallovi otoki	2007	(1)
Monako	2009	(1)
Monteserrat	2002	(0)
Naru	2003	(0)
Niue	2002	(0)
Nizozemski Antili	2000	(7)
Panama	2002	(0)
San Marino	2000	(0)
Samoa	2002	(0)
St. Kitts in Nevis	2002	(0)
St. Lucia	2002	(0)
St. Vincet & Grenadines	2002	(0)
Turks in Caicos	2002	(0)
Vanuato	2003	(0)
Zveza Dominica	2002	(1)

Se nadaljuje.

Nadaljevanje.

Jurisdikcija	Leto sprejema zaveze	Število podpisanih sporazumov ((TIEA)
Ostali finančni centri		
Avstrija	2009	(0)
Belgija	2009	(1)
Brunej	2009	(5)
Čile	2009	(0)
Gvatemala	2009	(0)
Luksemburg	2009	(0)
Singapur	2009	(0)
Švica	2009	(0)

Vir: A Progress Report on the Jurisdictions Surveyed by the OECD Global Forum on Implementing The Internationally Agreed Tax Standard, 2009

Leta 1989 so na Prariškem srečanju držav G-7 ustanovili *Financial Action Task Force (FATF)*. FATF - GAFI je medvladna organizacija, katere namen je preprečevanje pranja denarja in financiranje terorističnih dejavnosti. FATF - ovih 40 + 9 priporočil o preprečevanju pranja denarja uvrščamo med najpomembnejše mednarodne dokumente na tem področju. Njegovo delovanje lahko strnemo v tri sklope (Čoklec, 2006,101-103):

- pregleduje zakonodaje, da bi ugotovila, katere ureditve za preprečevanje pranja denarja v državah vsebujejo, nepravilnosti ali pa sploh nimajo izdelanega predpisa, ki bi obravnaval problematiko pranja denarja,
- poskušajo zmanjšati število finančnih ureditev, ki omogočajo pranje denarja ter zagotoviti, da se takšne finančne ureditve spremenijo s sprejetjem in izvajanjem preventivnih ukrepov in da se kaznuje pranje denarja v skladu z mednarodno uveljavljenimi standardi,
- svetuje državam in tiste, ki jim še ni uspelo uskladiti svoje ureditve za preprečevanje pranja denarja z modelom, ki ga opredeljujejo direktive, zapisane v 40+9 priporočilih, tudi izobražuje.

Na njihovi spletni strani je dostopen seznam držav, ki po mnenju FATF – GAFI ne sodelujejo pri problematiki pranja denarja. Slovenija ima na tem področju urejeno zakonodajo od leta 2001, ko je bil sprejet Zakon o preprečevanju pranja denarja (ZPPDen–1).

3 PODROBNEJŠI OPIS IZBRANIH OFFSHORE CENTROV

V tem razdelku bosta podrobneje predstavljeni dve offshore jurisdikciji. Prikazal bom, kakšen politično-pravni sistem velja v izbranih jurisdikcijah, kakšni so pogoji za ustanovitev družbe ter značilnosti obdavčitve. Za predstavitev Republike Ciper sem se odločil, ker je le – ta članica EU, ki si je znotraj pravnega reda skupnosti izborila poseben status na davčnem področju. Obenem pa je ta država tudi ena izmed najbolj priljubljenih destinacij slovenskih državljanov, ko ti selijo svoje premoženje v tujino. Druga izbrana jurisdikcija so Kajmanski otoki. To otočje sem izbral, ker je

področje brez davka. Prav tako je eden izmed največjih offshore centrov na svetu, ki se je v zadnjih nekaj desetletjih pospešeno razvijal prav na račun cvetoče offshore industrije.

3.1 Republika Ciper

3.1.1 Politično – pravni sistem

Republika Ciper (Ciper) je otok v vzhodnem Sredozemlju. Leta 1960 se je osamosvojila izpod nadoblasti britanske krone. Država je članica Združenih narodov, Sveta Evrope in *Commonwealtha*. Po ustavi ima izvršilno oblast na Cipru predsednik republike, ki je izvoljen na splošnih volitvah za petletni mandat. Zakonodajna oblast je v rokah enodomnega parlamenta, ki je prav tako izvoljen na splošnih volitvah za mandat petih let. Zaradi zgodovinskih povezav z Združenim kraljestvom pravni sistem temelji na angleškem pravu. Leta 1974 je otok napadla Turčija in od takrat je razdeljen na Turški in Grški del. Uradna jezika na otoku sta grški in turški, angleščina pa je v uporabi v zakonodajnih in poslovnih krogih. Od 1.5.2004 je grški del Cipra polnopravni član Evropske unije, s 1.1.2008 je država prevzela evro. Leta 2008 je BDP/PC znašal 32194.93 USD (CIA – The World Factbook – Cyprus). Vlada od leta 1975 vodi politiko, ki je naklonjena offshore poslovanju. Rezultat uspešne politike je več deset tisoč registriranih offshore podjetij na otoku, kljub temu da velja za enega izmed dražjih offshore centrov. Ciper ima podpisanih več kot 40 bilateralnih sporazumov o izogibanju dvojnemu obdavčevanju, kar je za državo s prijaznim davčnim okoljem nenavadno. Slovenija je ob osamosvojitvi nasledila sporazum, ki je bil leta 1986 podpisan med Ciprom in Jugoslavijo (Kruhar Puc, 2007, str.34).

3.1.2 Pogoji za ustanovitev družbe

Postopek ustanovitve družbe v Republiki Ciper traja v povprečju štiri do osem dni. Ustanovitev se lahko opravi preko ustreznih svetovalnih služb ali lokalnih odvetniških pisarn.

Postopek ustanovitve podjetja je na Cipru podoben kot v ostalih evropskih državah. Zakon o gospodarskih družbah, ki je stopil v veljavo s 1.1.2003, je dejansko prepis angleškega podjetniškega zakonika iz leta 1948. Osnovna predpogoja za ustanovitev družbe sta predložitev garancije banke, ki deluje pod okriljem Ciperske centralne banke, in fotokopija potnega lista ustanovitelja družbe. Ob ustanovitvi podjetja mora družbenik predlagati dve različici imena družbe (obvezna je uporaba besede Limited v imenu družbe), podroben opis dejavnosti, s katerimi se bo družba ukvarjala, osebne podatke o delničarjih podjetja in osebne podatke o direktorju družbe. Od leta 2003 offshore družbe nimajo posebnega davčnega statusa in so obdavčene na isti način, kot onshore družbe. Preden je stopil ta predpis v veljavo, offshore družbe niso smele trgovati na Cipru (Cyprus Information: Business, Taxation and Offshore, 2009).

Podjetje lahko ustanovi najmanj en družbenik. Ob ustanovitvi se le – ta vpiše v register družbenikov. Družba mora imeti najmanj enega direktorja, ki ni nujno rezident Cipra. Ime družbenika ali direktorja mora biti javno objavljeno, vendar se anonimnost varuje z imenovanjem

»nomine« oziroma poimenskih družbenikov in direktorjev (Cyprus Information: Business, Taxation and Offshore, 2009).

Ustanovitveni kapital za družbo, ki nima sedeža na Cipru znaša 585,27 EUR, osnovni kapital za družbo s sedežem na Cipru pa znaša 5852,74 EUR (Cyprus Information: Business, Taxation and Offshore, 2009).

Ob ustanovitvi družbe je potrebno plačati ustanovitveno, storitveno in državno pristojbino ter letno premijo. Minimalni stroški ustanovitve družbe tako znašajo okrog 1500 EUR. Ti stroški ne vključujejo osnovnega kapitala in 10% davka na dobiček. Letna premija za vsako nadaljnje leto poslovanja družbe znaša med 790 in 1580 EUR odvisno od storitev, ki se jih družbenik poslužuje pri lokalnih ponudnikih (Cyprus Information: Business, Taxation and Offshore, 2009).

Sprememba zakonodaje leta 2003 je uvedla obvezno oddajo vseh računovodskih izkazov, pripravljenih v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi, najkasneje po preteku 42 dni od skupščine delničarjev. Poročilo mora biti oddano v Register družb, kamor se je prijavila ob ustanovitvi (Cyprus Information: Business, Taxation and Offshore, 2009).

Ciper je znan po pomorskih podjetjih in omogoča ugodno registracijo morskih plovil. Privlačen je tudi za holdinge, finančna, investicijska, zavarovalna in upravljalna podjetja (Bijegović.1999, str. 130).

3.2.3 Obdavčitev

Davek na dobiček pravnih oseb

Zakonodaja iz leta 2002 je izenačila obdavčitev offshore in onshore podjetij. V okviru Zakona o davku na dohodek je bila uvedena 10% stopnja davka na dobiček, po načelu rezidentstva, kjer je pod pojmom »rezident v republiki« mišljena družba, katere upravljanje in nadzor se izvajata v Republiki Ciper. Prav tako so družbam naložili plačevanje 2% dajatve na plače, denar iz tega naslova pa je namenjen pokojninski blagajni. Načeloma so dividende neobdavčene. Vendar je bil z zakonom leta 2003 uveden poseben prispevek za obrambo, ki v nekaterih primerih nalaga plačilo 10% davka na dividende in obresti. Dobički podjetij, katerih poslovne dejavnosti potekajo izven Cipra, so v celoti oproščeni davščin (Cyprus Information: Business, Taxation and Offshore, 2009).

Davek na dohodek

Davek od dohodka je na Cipru obdavčen po načelu svetovnega dohodka. Tak dohodek vključuje dohodek od osebnih prejemkov (vključno z ugodnostmi), dohodek iz naslova kapitalskih dobičkov, najemnine od nepremičnin, avtorske honorarje in pokojnine. Država pobira tudi socialne prispevke, ki znašajo: prispevki delodajalca 6,3%, prispevki delojemalca 6,3%, prispevki samozaposlene osebe pa 11,6%. Dodatno je delodajalec dolžan plačati 1,2% prispevek v sklad za odpravnine, 0,5% prispevek v sklad za usposabljanje delavcev in 8% v počitniški sklad. Različne vrste dohodka so nadalje obdavčene po stopnjah med 3% - 15%. Ta denar je namenjen skladu za obrambo (Cyprus Information: Business, Taxation and Offshore, 2009). Dohodninska lestvica je predstavljena v Prilogi 1.

Davek na kapitalske dobičke zanaša 20% za dobiček, ustvarjen s prodajo nepremičnin na Cipru ali prodajo delnic družbe, ki ima v lasti nepremičnine na Cipru. Dobiček, ustvarjen s prodajo delnic, ki kotirajo na borzi, ni obdavčen. Prav tako ni davka na dediščino in darila (Cyprus Information: Business, Taxation and Offshore, 2009).

Davek na nepremičnine

Obstaja letni nepremičninski davek, ki temelji na tržni vrednosti nepremičnin (lahko je razdeljen med več lastnikov). Davčne stopnje so predstavljene v Prilogi 1.

3.2 Kajmanski otoki

3.2.1 Politično – pravni sistem

Kajmanski otoki ležijo v Karibskem morju. V 16. stoletju jih je odkril Kolumb, kasneje pa so postali britanska kolonija. Leta 1972 so sprejeli ustavo, ki jih opredeljuje kot prekomorski teritorij Združenega kraljestva. Predstavniki kraljice ima naziv Guverner in ga le – ta imenuje za mandat štirih let. Vlada deluje v obliki izvršilnega sveta, v katerega tri člane imenuje guverner, pet pa zakonodajna skupščina. Skupščina ima petnajst članov in ti so izvoljeni vsake štiri leta. Po spremembi ustave leta 1984 je pet izvoljenih članov izvršilnega sveta dobilo naziv minister, resorje jim dodeli guverner. Pravni sistem temelji na angleškem *Common Law*. Uradni jezik je angleški, valuta pa kajmanski dolar. BDP/PC znaša 43800 USD (CIA – The World Factbook – Cayman Islands). Glavni gospodarski dejavnosti na otokih sta turizem in finančne storitve. Zaradi vladnih spodbud offshore poslovanju so Kajmanski otoki eno izmed največjih svetovnih pribežališč kapitala. Teritorij nima svoje centralne banke, nadzor nad finančnimi institucijami izvaja *Cayman Island Monetary Authority (CIMA)*, ki deluje pod okriljem ministrstva za finance.

Ne poznajo deviznih kontrol. Offshore transakcije se lahko izvajajo nenadzorovano z izjemo ukrepov, ki so bili sprejeti v boju proti preprečevanju pranja denarja. Imajo zelo visoko stopnjo zaupnosti podatkov. Kajmanski otoki nimajo podpisanega nobenega bilateralnega sporazuma o izogibanju dvojnemu obdavčevanju. Podpisanih imajo štirinajst bilateralnih sporazumov o izmenjavi informacij in multilateralnega z osmimi državami v Karibih. Marca 2009 so uspešno končali pogajanja o podobnih sporazumih z nordijskimi državami. Po tem, ko jih je FATF leta 2000 uvrstil na svojo črno listo, so sprejeli nekaj ukrepov za preprečevanje pranja denarja in drugih nezakonitih finančnih transakcij. Poseben sporazum o izmenjavi davčnih informacij so podpisali z ZDA. Sporazum obsega upravljanje in uveljavljanje domače zakonodaje v zvezi z davki in davčnimi zadevami vključno z informacijami, ki so lahko pomembne za ugotavljanje, ocenjevanje, preverjanje in izvršbo davčnih zahtevkov ali za preiskavo in kazenski pregon davčnih utaj, ki naj bi jih zagrešile preiskovane osebe (Cayman Islands Information: Business, Taxation and Offshore, 2009).

3.2.2 Pogoji za ustanovitev družbe

Postopek ustanovitve družbe na Kajmanskih otokih je enostaven in hiter. V povprečju traja pet do šest delavnih dni. Ustanovitev opravijo lokalne svetovalne in odvetniške družbe.

Zakon o gospodarskih družbah je bil sprejet leta 1961, dopolnjen pa v letih 1990 in 1995. Temelji na angleškem zakonu o gospodarskih družbah. Zaradi pritiskov mednarodne skupnosti so v letih 2004 in 2007 opravili revizijo zakona, na podlagi katere so bila sprejeta dopolnila. Ta se na eni strani nanašajo na spremembo pravil glede insolventnosti, likvidacije in stečaja družbe, po drugi strani pa poenostavljajo postopke ustanovitve družbe, kar naj bi še dodatno spodbudilo nadaljnji razvoj finančnega sektorja. Osnovne oblike družb so navadna rezidenčna družba, navadna nerezidenčna družba, izvzeta družba in izvzeta družba z omejenim rokom trajanja. Poznajo še delniško družbo, družbo, omejeno z garancijo, in družbe brez omejitev, vendar se izmed teh v praksi uporablja samo delniška družba. Kot v vseh pravnih sistemih, ki temeljijo na angleškem pravu, je prisoten tudi Trust ali Zaupništvo. Leta 2007 je bilo na Kajmanskih otokih registriranih 87230 aktivnih podjetij, kar je za 10% več kot leto pred tem (Cayman Islands Information: Business, Taxation and Offshore, 2009).

V tem razdelku je opisan postopek ustanovitve izvzete družbe, ki je najpogostejša oblika offshore podjetja na Kajmanskih otokih. Ob ustanovitvi se družba vpiše v register družb. Potrebno je predložiti memorandum o pridružitvi, za delniško družbo pa statut. Družbo lahko ustanovi najmanj en deležnik, ne glede na državljanstvo. Ni predpisana najnižja stopnja osnovnega kapitala. Kapital je razdeljen v delnice. Poleg imenskih je možna je izdaja imetniških (prinosniških) delnic, vendar morajo biti shranjene pri skrbniku, ki ga je odobril regulatorni organ. Družba mora imeti najmanj enega direktorja in tajnika. Družba ni obvezana podati nobenih računovodskih izkazov. Prav tako ji ni potrebno predložiti spiska delničarjev. Letna skupščina delničarjev ni obvezna, izvesti je treba le en direktorski sestanek na leto, ki pa ga lahko opravijo pooblaščenci. Družba lahko obdrži certifikat o neobdavčenju, če bi ga morda potrebovala kdaj v prihodnosti, ker trenutno na Kajmanskih otokih ni davkov. Stroški ustanovitve in plačila pristojbin se v prvem letu gibljejo okoli 6600 USD. Znesek je v določeni meri odvisen od višine osnovnega kapitala, saj se ustanovitvena pristojbina računa glede na višino osnovnega kapitala. Stopnje ustanovitvene pristojbine so predstavljene v Prilogi 2. Stroga anonimnost je zagotovljena. Ime družbenika in direktorja je sicer potrebno prijaviti registru družb, vendar podatki v njem niso javno dostopni (Cayman Islands Information: Business, Taxation and Offshore, 2009).

Podjetja lahko pridobijo za potrebe svojega poslovanja eno izmed dveh možnih licenc za poslovanje:

- **licenca A:** dovoljuje podjetjem poslovanje v katerikoli državi, vključno s Kajmanskimi otoki,
- **licenca B:** dovoljuje podjetjem poslovanje v kateri koli državi, razen na Kajmanskih otokih.

Kajmanski otoki so zelo privlačni za bančni in zavarovalniški sektor ter vzajemne sklade in sklade tveganega kapitala. Konec leta 2008 je bilo na otokih registriranih 278 bank, 9231 vzajemnih skladov, 7192 skladov tveganega kapitala in 652 zavarovalnic (Cayman Islands Information: Business, Taxation and Offshore, 2009)

3.2.3 Obdavčitev, dajatve in pristojbine

Davek na dobiček pravnih oseb

Na Kajmanskih otokih ne poznajo davkov, razen uvoznih dajatev (po različnih stopnjah). Obstajajo pa takse na promet z nepremičninami (do 7,5% vrednosti nepremičnine). Imajo še takso na plačevanje hipoteke, ki znaša 1%, če je vrednost hipoteke manjša od 259515,57 EUR (300000 CID¹) oziroma 1,5% na hipoteke, katerih vrednost je višja od 259515,57 EUR (300000 CID). Kljub silovitemu odporu je Velika Britanija prisilila Kajmanske otoke v sprejetje Evropske direktive o obdavčitvi dohodkov od prihrankov (2003/48/ES). To pomeni, da so informacije o prihodkih od obresti, ki jih je prejel državljani EU, posredovane davčnemu uradu matične države državljan (Cayman Islands Information: Business, Taxation and Offshore, 2009).

Davek na dohodek in drugi osebni davki

Na Kajmanskih otokih ni nobenih davkov na dohodek ali kakršenkoli drug osebni davek. Za fizične osebe veljajo enaki predpisi za plačilo taks na promet z nepremičninami in plačilo hipoteke, kot za pravne osebe, ki so opisane v zgornje razdelku.

Pristojbine

Banke in trusti plačujejo letne pristojbine v skladu z Zakonom o bankah in trustih iz leta 1995. Zavarovalnice so licencirane v skladu z Zavarovalnim pravom iz leta 1979. Glede na licenco se jim odmeri višina pristojbine, ki so jo dolžne plačati. Vzajemni skladi so licencirani v skladu z Zakonom o vzajemnih skladih (Cayman Islands Information: Business, Taxation and Offshore, 2009). Zneski pristojbin so navedeni v Prilogi 2.

4 ZNANI PRIMERI BEGA KAPITALA IZ SLOVENIJE V OFFSHORE DRŽAVE

4.1 Obdavčitev kapitalskih dobičkov v Sloveniji

Zakon o dohodnini (Zdoh – 2), določa, da se davčna osnova za plačilo davka na kapitalski dobiček izračuna kot razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi. V primeru, da je ta razlika negativna (izguba), se za to izgubo zmanjša pozitivna davčna osnova (dobiček), dosežena pri odsvojitvi drugega obdavčljivega kapitala, a le v istem davčnem letu. Dohodnina se izračuna in plača od davčne osnove po 20-odstotni stopnji. Za vsakih dopolnjenih pet

¹ Zneski so preračunani v evre po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan 22.6.2009 1EUR = 1,1560 CID, Tečajna lista je bila tega dne dostopna na spletnem naslov <http://www.bsi.si/podatki/povp-tec-en.asp>

let imetništva kapitala se stopnja davka znižuje, tako da znaša po dopoljenih petih letih imetništva kapitala 15 odstotkov, desetih letih imetništva 10 odstotkov, petnajstih letih imetništva 5 odstotkov (Brošura – dohodek od kapitala). Pred uveljavitvijo tega zakona je veljal Zakon o dohodnini (Zdoh-1), ki je stopil v veljavo s 1.1.2005 in je uvedel 50% obdavčitev kapitalskih dobičkov. Prav to določbo številni Slovenci, ki so svoj kapital prenesli v davčno prijaznejše okolje, navajajo kot glavni razlog za prenos kapitala iz matične države.

4.2 Primeri bega kapitala iz Slovenije v offshore države

Skušnja po prenosu kapitala v davčno prijaznejše okolje je premamila številna slovenska podjetja in premožne posameznike. Večina jih prenos kapitala iz Slovenije skriva in o tem ne želi govoriti. Tako je na voljo malo podatkov, ki bi jih potrdili ljudje za katere se domneva, da so opravili prenos premoženja. Obstajajo pa tudi izjeme.

V države s prijaznejšim davčnim okoljem ne selijo svojega kapitala samo privatna podjetja in bogati posamezniki, ampak tudi podjetja, ki so v večinski lasti države. Družba Petrol d.d. ima na Dunaju hčerinsko družbo Petrol – Trade Handelsges m.b.H. Omenjeno podjetje je leta 1998 na Cipru ustanovilo hčerinsko družbo Cypet – Trade Ltd., ki je v njeni stoddstotni lasti. Le – ta se ukvarja s trgovino in financiranjem poslov z nafto, proizvodi iz nafte in ostalim blagom. V letu 2007 je imela ciprska družba za 516,06 milijonov evrov prihodkov od prodaje in je ustvarila za 3,55 milijonov evrov čistega poslovnega izida (Petrol d.d. 2007, str. 127). Ker je dobiček podjetij na Cipru, ki so svoj dohodek ustvarila izven države, v celoti oproščen davkov, lahko takšno vrsto poslovanja uvrščamo v primer poslovanja v offshore centru.

Zavarovalnica Triglav je leta 2003 ustanovila holding Triglav Netherlands B.V., ki je le poštni nabiralnik in ne opravlja nobene dejavnosti, saj nima niti enega zaposlenega. Na Nizozemskem je sklad ustanovila tudi ljubljanska borzoposredniška družba Poteza, d. d. Zanimivo je, da sta tako Triglav Netherlands B.V. kot Poteza Adriatic Fund registrirana na isti hišni številki v Amsterdamu. Na tem naslovu so prijavljeni še Iskra Investments B.V., podjetje Breukeleveensche Poort, ki je v lasti BTC -ja, in pa Zvon B.V. Gre za izpostavo holdinga Zvon Ena, ki je v lasti mariborske nadškofije. Na Nizozemskem so registrirani tudi družba Alavatis, ki je v večinski lasti BTC - ja in Abanke, podjetje Beheeren Beleggingsmaatschappij, ki ima v lasti 49 odstotkov Tušmobila, ter podjetje Eliterp, ki je v lasti menedžerjev tovarne Etol (Marn, 2008).

Posamezniki so svoj kapital iz Slovenije v offshore centre večinoma selili v tajnosti. Edini, ki je o tem spregovoril na glas je Matjaž Gantar, ustanovitelj in predsednik uprave Skupine KD Group. Gantar je leta 1990 ustanovil družbo DRI d.o.o. in preko nje obvladoval 11,66% delež KD Groupa in 3,79% navadnih delnic KD Holdinga (Letno poročilo 2005 KD Holding . 2006, str. 22). Leta 2004 je družbo DRI prodal nizozemskemu podjetju Gama Holdings B.V., katero je prav tako v njegovi lasti (Polončič & Cirman, 2007). Kmalu za tem je bil sprejet sklep o likvidaciji družbe DRI, katere likvidacijski upravitelj je postal Gantar (Letno poročilo 2005 KD Holding, 2006, str. 27). V postopku likvidacije je bil delež KD Groupa, ki je bil takrat že v lasti Gama Holdings B.V., prenesen na Gantarjevo družinsko fundacijo na Nizozemskih Antilih, delež v KD Holdingu pa na ciprsko podjetje Pakta Limited (Polončič, 2006, str. 18). Vendar se s tem prenos kapitala KD Group

v offshore centre ni končal. Delnice so bile kasneje prenesene na družbo Delany Holding na Cipru, ki je ta delež kmalu prodala družbi KDG Naložbe. Delež KD Holdinga, ki je bil v lasti Pakta Limited, je Gantar prodal podjetju KDH Naložbe. Obe omenjeni slovenski družbi sta registrirani na Gantarjevem domačem naslovu, obe ciprski družbi pa na istem naslovu na Cipru. (Polončič & Cirman, 2007). Tik pred lansko skupščino delničarjev KD Groupa je lastništvo zamenjala skoraj četrtnina delnic družbe. Ciprski podjetji Tikan Holding Limited in Saroli Invest Limited sta pridobili 7,69 in 16,02 – odstotni delež v KD Group (Pikon, 2008). Na skupščini so lastniki potrdili izplačilo dividend in se na ta način izognili plačilu davka na dividende v Sloveniji (Smrekar, 2008). Gantar sicer pravi, da je fundacijo na Nizozemskih Antilih ustanovil zaradi družinskih razlogov in da nima nobene zveze z davčnimi ugodnostmi. A je v istem članku mogoče prebrati njegovo izjavo, v kateri pravi, da se je za Nizozemsko in Ciper odločil, ker kapitalski dobički tam niso obdavčeni (Marn, 2008).

Ostali slovenski poslovneži so svoje premoženje selili v večji tajnosti. Tak primer je tudi Igor Lah, največji lastnik in direktor družbe K2S Naložbe, ki je nastala iz nekdanjih pidov Kompas. Lah svoje premoženje obvladuje prek več družb na Nizozemskem, Cipru in v Luksemburgu. Njegova nizozemska družba Muntalto ima poleg K2S Naložb med drugim v lasti Gradbeno podjetje Grosuplje (v nadaljevanju GPG) in večinski delež v Steklarni Hrastnik. Njegov način poslovanja prek offshore centrov najlepše ponazori naslednji primer. Lah je od svoje družbe GPG (v njej je lastnik prek nizozemske družbe Muntalto) oddelil 17,5 milijona evrov ali kar 90 odstotkov celotnega kapitala GPG, večji del v obliki nepremičnin, v novo družbo GPG2. Na ta način je družbi GPG ostalo le dva milijona kapitala. Tudi kot lastnico GPG2 je Lah najprej vpisal svojo nizozemsko družbo Muntalto, nato pa lastništvo prenesel na ciprsko družbo Clare de Vincenzo Investment. GPG2 je bilo februarja 2008 izbrisano iz registra, premoženje pa je neposredno prevzela omenjena ciprska družba (Cajnko Javornik, 2008).

Alenka Žnidaršič Kranjc je ena izmed najuspešnejših poslovnih žensk v Sloveniji. Preko podjetja Dej d.o.o. obvladuje večji del svojega poslovnega sistema. Lastništvo družbe Dej je leta 2004 prenesla na Deed B.V. na Nizozemskem (Cajnko Javornik, 2007). V offshore centre je del svojega premoženja prenesel tudi znani ljubljanski odvetnik Andrej Toš. Njegova družba TO-TO, za katero Toš trdi, da jo je že prodal, je bila namreč nekaj časa v lasti družbe IRR Capital Ltd. s sedežem na Kajmanskih otokih, nato pa je prešla v last FC Meinrat Holding iz Švice (Marn, 2008).

Zanimiva je tudi zgodba nekdanjega načelnika oddelka za urbanizem v mestni občini Ljubljana Igorja Jurančiča. Podjetje Architron LLC je namreč ustanovil v ameriški zvezni državi Delaware. Jurančič je podjetje ustanovil, ko je opravljal še funkcijo prvega mestnega urbanista. Zadeva je sporna zato, ker je Jurančič še kot mestni urbanist sodeloval pri oblikovanju zazidalnega načrta za Potniški center Ljubljana (v nadaljevanju PCL), danes pa prek podjetja Architron nastopa kot investitor na območju PCL. Jurančičev Architron je namreč januarja 2007 kupil 15-odstotni delež podjetja Tridana, ki bo v okviru PCL gradilo približno 50 milijonov evrov vreden poslovno-stanovanjski kompleks (Marn, 2008).

Vendar poslovneži in podjetja niso edini, ki prenašajo svoje premoženje v offshore centre. Pred leti sta iz Slovenije svoje zasluške tako odnesli teniška igralka Katarina Srebotnik v Dubaj in atletinja Jolanda Čeplak v Monako (Srebotnikova se seli v Dubaj, 2006).

SKLEP

Globalizacijo v ekonomiji razumemo kot vzpostavitev svetovnega trga. Hiter razvoj informacijske tehnologije je v zadnjih letih omogočil učinkovit, poceni in anonimen pretok kapitala. Prost pretok kapitala je poleg številnih prednosti, ki jih ima za svetovno gospodarstvo, povzročil tudi izmikanje davčnim obveznostim in pranje denarja. Suverene davčne pristojnosti lahko vsaka država izvaja le na svojem ozemlju, to pa zmanjšuje njene možnosti za uspešen boj proti begu kapitala. Ta se lahko tako rekoč brez omejitev seli v jurisdikcije, ki mu omogočajo skrivanje pred domačimi davčnimi oblastmi. Slovenija je kot malo in odprto gospodarstvu v tem pogledu precej ranljiva.

Vlade po svetu se zavedajo perečega problema davčnega izmikanja, ki močno klesti njihove proračunske prihodke. Zato so začele pritiskati na offshore centre, da naj vzpostavijo nadzor nad finančnimi transakcijami, ki se izvajajo na njihovem ozemlju. Vendar pa vsi ti podatki ne bodo v pomoč državam s tradicionalnimi davčnimi sistemi, če ne bodo offshore jurisdikcij prisilile v razkritje le-teh davčnim uradom prizadetih držav. Za odpravo najpomembnejšega načela offshore držav, to je tajnost in zaupnost podatkov o svojih uporabnikih, pa ne bodo dovolj le deklarativne izjave voditeljev ob vrhunskih srečanjih najpomembnejših svetovnih sil. Smernice razvoja tega področja, ki jih je predstavil OECD, se morajo dosledno uveljaviti. V nasprotnem primeru bodo razvite države prisiljene valiti davčno breme na delo in kapital, ki sta ostala v državi, to pa bo povzročilo zmanjšanje razpoložljivega dohodka državljanov in vodilo v socialno nestabilnost.

Nobena država ni dovolj močna, da bi se lahko sama uspešno spopadla z begom kapitala. Slovenija tu ni nobena izjema. Znotraj svojega davčnega sistema mora poiskati pravo ravnotežje, ki jo bo na eni strani ohranjalo davčno konkurenčno, po drugi strani pa mora obdavčitev ostati pravična, torej ogledalo solidarnosti v naši družbi. Leta 2007 je Slovenija dobila povabilo za pogajanja o članstvu v OECD. Po včlanitvi si mora naša država tako v okviru OECD, kot med državami članicami EU zavzemati za poestren nadzor nad čezmejnimi finančnimi transakcijami. Današnja merila, ki določajo samo politično zavezo offshore jurisdikcij po sodelovanju z mednarodno skupnostjo, so preveč ohlapna, da bi te države prisilila v radikalne spremembe načina poslovanja, ki bi imele za posledico bolj pregleden in pravičen mednarodni finančni sistem.

Menim, da bi se morala Slovenija začeti zgledovati po skandinavskih državah. To so države, ki imajo zelo visoke davčne stopnje in relativno malo problemov z begom kapitala in neplačevanjem davkov. Vendar je v njih upravljanje z davkoplačevalskim denarjem veliko bolj transparentno in učinkovitejše kot pri nas. Potrebno bo vzpostaviti pregleden sistem trošenja davkoplačevskega denarja, ki bo državljanom zagotavljal visoko kakovost storitev, ki jih nudi država. Če bodo državljanji razumeli davščine kot prispevek v »družinski« proračun in ne kot obvezno oddajo premoženja, se bo zvišala moralna obveza posameznika, ki bi mu preprečevala prenos kapitala izven meja naše države in posledično izmikhanju davkom.

LITERATURA IN VIRI

1. *Average foreign exchange rates* (2009. 22. junij). Banka Slovenije. Najdeno 22. junija na spletnem naslovu <http://www.bsi.si/podatki/povp-tec-en.asp>
2. Bjegović, D. (1999, maj). *Offshore podjetja in njihova uporaba*: Ljubljana: Gambala.
3. *Brošura – Dohodek iz kapitala*. (2009). Ljubljana: Davčna uprava Republike Slovenije. Najdeno 28. junija 2009 na spletnem naslovu http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodnina_pojasnila/dohodek_iz_kapitala/brosura_dohodek_iz_kapitala/
4. Cajnko Javornik, V. (2008, 27. marec). 3. najbogatejši Slovenec: Igor Lah. *Manager*. Najdeno 29. junija 2009 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/najbogatejsislovenci/?208562>
5. Cajnko Javornik, V. (2007, 2. marec). Najbogatejša Slovenka: Milijoni zrasli iz svetovanja. *Manager*. Najdeno 29. junija 2009 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/177204>
6. *Cayman Islands Information: Business, Taxation and Offshore*. Najdeno 20. junija na spletnem naslovu <http://www.lowtax.net/lowtax/html/jcahom.html>
7. CIA – The World Factbook – Cyman Islands. Najdeno 21. junija na spletnem naslovu <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/CJ.html>
8. CIA – The World Factbook – Cyprus. Najdeno 20. junija 2009 na spletnem naslovu <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/CY.html>
9. *Cyprus Information: Business, Taxation and Offshore*. Najdeno 20. junija na spletnem naslovu <http://www.lowtax.net/lowtax/html/jcyhom.html>
10. Čoklec, S. (2006). Obdavčitev v davčnih oazah. *Revizor*, 17 (1), 68-109.
11. *Evropska komisija - Sporočilo komisije, Svetu, Evropskemu parlamentu in ekonomsko – socialnemu odboru: Spodbujanje dobrega upravljanja v davčnih zadevah COM (2009) 201 konč.* (2009, 29. april). Najdeno 15. junija 2009 na spletnem naslovu <http://register.consilium.europa.eu/pdf/sl/09/st09/st09281.sl09.pdf>
12. *Illicit Capital Flows and Offshore Economy*. Najdeno 5. junija na spletnem naslovu http://www.taxjustice.net/cms/front_content.php?idcat=101
13. Kuhar Puc, R. (2007). *Davčne oaze danes*. Ljubljana: Primath.
14. Larudee, M, (2009, 12. maj). Sources of polarization of income and wealth: Offshore Financial Centres. Najdeno 7. junija 2009 na spletnem naslovu <http://rrp.sagepub.com.nukweb.nuk.uni-lj.si/cgi/rapidpdf/0486613409336347v1>

15. *Letno poročilo Petrola 2007*. (2008). Najdeno 29. junija na spletnem naslovu <http://beta.finance-on.net/files/2008-11-12/lp.petrol.07-slo.pdf>
16. *Letno poročilo Skupine KD Holding in finančne družbe KD Holding d.d. 2005*. (2006). Najdeno 29. junija na spletnem naslovu <http://www.kd-group.com/data/files/1183297017.pdf>
17. Marn, U. (2008, 14. marec). Slovenci v davčnih oazah. *Mladina*. Najdeno 25. junija 2009 na spletnem naslovu http://www.mladina.si/tednik/200810/clanek/slo-tema--ursa_marn/
18. *OECD - Harmful Tax Competiton An Emerging Global Issue*. Najdeno 4. junija 2009 na spletnem naslovu <http://www.oecd.org/dataoecd/33/0/1904176.pdf>
19. Owens, J. (2009, 23. junij). Countering Offshore Tax Evasion. *Overview of the OECD's Work on Countering International Tax Evasion: A Brief for Journalists*. OECD. Najdeno 25. junija na spletnem naslovu <http://www.oecd.org/dataoecd/23/13/42469606.pdf>
20. Pikon, R. (2008, 26. avgust). Del kapitala KD Group na Ciper. *Finance*. Najdeno 29. junija 2009 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/221724>
21. Plantan, U. (2000). Offshore finančna središča – druga stran mednarodnega finančnega sistema. *Bančni vestnik*, 49 (11), 29-33
22. Plantan, U. (2002). Offshore finančna središča – vzrok za razpoke v fiskalni fasadi?. *Bančni vestnik*, 51 (4), 18 - 22.
23. Polončič, M. (2006, 10. avgust). Matjaž Gantar seli svoje premoženje še na Ciper. *Dnevnik*. Najdeno 29. junija na spletnem naslovu http://www.dnevnik.si/tiskane_izdaje/dnevnik/194417
24. Polončič, M. & Cirman, P. (2007, 25. avgust). Gantarjeve delnice KD Group prepotovale Evropo in se vrnilo domov. *Dnevnik*. Najdeno 29. junija 2009 na spletnem naslovu http://www.dnevnik.si/tiskane_izdaje/dnevnik/264759
25. *A Progress Report on the Jurisdictions Surveyed by the OECD Global Forum on Implementing The Internationally Agreed Tax Standard*. (2009, 2. april). Najdeno 4. julija 2009 na spletnem naslovu <http://www.oecd.org/dataoecd/38/14/42497950.pdf>
26. Smrekar, T. (2008, 29. avgust). Četrtnina KD Group na Ciper. *Finance*. Najdeno 29. junija 2009 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/221786>
27. Srebotnikova se seli v Dubaj. (2006, 22. februar). *Finance*. Najdeno 29. junija 2009 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/145702>
28. Šešok, K. (2002, 4. julij). Offshore družbe. *Pravna praksa*, 21 (24), 9-11.
29. *Tax Heavens Cause Poverty*. Najdeno 5. junija na spletnem naslovu http://www.taxjustice.net/cms/front_content.php?idcatart=2
30. *Towards Global Tax Co – operation*. (2000). Najdeno 4. julija 2009 na spletnem naslovu <http://www.oecd.org/dataoecd/9/61/2090192.pdf>

31. Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb. *Uradni list RS* št. 117/2006 (2006, 16. november)
32. Zakon o dohodnini. *Uradni list RS* št. 54/2004 (2004, 20. maj)
33. Zakon o dohodnini. *Uradni list RS* št. 117/2006 (2006, 16. november)
34. Zaroné A. (2007, april). Concept of Offshore Financial Centers: In Search of an Operational Definition. *IMF Working Paper*. Najdeno 2. junija 2009 na spletnem naslovu <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2007/wp0787.pdf>

PRILOGE

Priloga 1: Davčne stopnje v Republiki Ciper

V Prilogi 1 sta predstavljeni dohodninska lestvica v Republiki Ciper v letu 2008 in stopnje davka na nepremičnine v istem letu.

TABELA 2: Dohodninska lestvica v Republiki Ciper za leto 2008

Višina letnega dohodka (v evrih)	Davčna stopnja (v %)
Do 19500 EUR	0
Od 19501 EUR do 28000 EUR	20
Od 28001 EUR do 36300 EUR	25
Nad 36301 EUR	30

Vir: Cyprus Information: Business, Taxation and Offshore, 2009

TABELA 3: Stopnja davka na nepremičnine v Republiki Ciper za leto 2008

Tržna vrednost nepremičnine (od – do v evrih)	Davčna stopnja (v %)
Do 170860 EUR	0
Od 1780861 EUR do 427150 EUR	2,5
Od 427151 EUR do 854300 EUR	3,5
Nad 854300 EUR	4

Vir: Cyprus Information: Business, Taxation and Offshore, 2009

Priloga 2: Stroški ustanovitve in poslovanja podjetja na Kajmanskih otokih

V Prilogi 2 so predstavljene ustanovitvene pristojbine, zaračunane glede na višino osnovnega kapitala, ki jih mora podjetje plačati ob vpisu v register družb na Kajmanskih otokih. Sledijo še letne pristojbine, ki jih za vsako leto poslovanja na otokih plačajo banke, trusti, zavarovalnice in vzajemni skladi. Zaradi lažje predstave so zneski navedeni v evrih in kajmanskih dolarjih. Ker so bili dostopni samo podatki v kajmanskih dolarjih, so zneski preračunani v evre po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan 22.6.2009 1 EUR = 1,1560 CID. Tečajna lista je bila tega dne dostopna na spletnem naslov <http://www.bsi.si/podatki/povp-tec-en.asp>. Vir vseh spodaj navedenih podatkov je *Cayman Islands Information: Business, Taxation and Offshore, 2009*.

TABELA 4: Ustanovitvena pristojbina odmerjena glede na višino osnovnega kapitala

Osnovni kapital	Ustanovitvena pristojbina
Pod 36332,18 EUR (42000 CID)	406,57 EUR (470 CID)
Pod 709342,56 EUR (820000 CID)	570,93 EUR (660CID)
pod 1418685,12 EUR (1640000 CID)	1197,23 EUR (1384 CID)
več kot 1418685,12 EUR (1640000 CID)	1717,99 EUR (1986 CID)

Vir: Cayman Islands Information: Business, Taxation and Offshore, 2009

Banke in trusti plačujejo letne pristojbine v skladu z Zakonom o bankah in trustih (1995), kakor sledi:

- **licenca A** (domače omejene in offshore banke); 346020,76 EUR (400000 CID),
- **licenca B** (offshore banke in trusti) ; 49307,96 EUR (57000 CID),
- **licenca B, z omejeno licenco** (posli omejeni na seznam določenih oseb); 32006,92 EUR (37000 CID),
- **trust licenca**; 49307,96 EUR (57000 CID),
- **licenca za omejeni Trust**; 5190,31 EUR (6000 CID).

Zavarovalnice so licencirane v skladu z Zavarovalnim pravom iz leta 1979, kakor sledi:

- **licenca A** (domača zavarovanja) ; 25951,56 EUR (30000 CID),
- **licenca B** (offshore zavarovalnine in pozavarovalnine); 6487,89 EUR (7500 CID),
- **licenca B z omejeno licenco** (zavarovalnice z omejeno licenco); 6487,89 EUR (7500 CID).

Vzajemni skladi so licencirani v skladu z Zakonom o vzajemnih skladih, kakor sledi:

- **licencirani upravljalec** vzajemnih skladov plača 17301,03 EUR (20000 CID), če upravlja do 50 skladov in 21626,29 EUR (25000 CID), če upravlja z več kot 50 skladi,
- **skrbnik** omejenega vzajemnega sklada plača 6055,36 EUR (7000 CID),
- **vzajemni sklad plača** 2162,62 EUR (2500 CID).

Priloga 3: Slovarček tujih izrazov

SLOVARČEK TUJIH IZRAZOV IN POGOSTO UPORABLJENIH KRATIC

Cayman Island Monetary Authority	Regulatorni organ na Kajmanskih otokih
CID	Kajmanski dolar
Common law	Angleški pravni sistem
Commonwealth	Britanska skupnost narodov
Concept of Offshore Financial Centers: In search of operational definition	Koncept offshore finančnih centrov: Iskanje operativne opredelitve
EUR	Evro
Financial Action Task Force (FATF)	Mednarodna organizacija za preprečevanje pranja denarja
General Accounting Office (GAO)	Računovodski urad ameriške vlade
Harmful tax competition	Škodljiva davčna konkurenca
High Net Worth Individuals (HNWIs)	Premožni posamezniki
Limited	Oznaka za družbo z omejeno odgovornostjo
OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj
Tax Heaven	Davčna oaza
Tax information exchange agreements (TIEA)	Sporazum o izmenjavi davčnih informacij
Tax Justice Network (TJN)	Organizacija za pravične davke
The price of Offshore	Cena offshore jurisdikcij
USD	Ameriški dolar